

Η ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

Του Αλέκου Χαραλαμπίδου

www.omas-e.gr

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Πλάτων στην ΠΟΛΙΤΕΙΑ, μίλησε για τον μύθο του σπηλαίου. Εκεί ήταν φυλακισμένοι και δεμένοι με τέτοιο τρόπο, άνθρωποι που είχαν το φως πάντα πίσω τους και έβλεπαν τις σκιές τους διαρκώς. Πίστευαν ότι ο κόσμος, είναι ο κόσμος των σκιών. Όσπου κάποιος απέδρασε και είδε το φως...

Προφανώς το φως κατά τον Πλάτωνα είναι ο κόσμος των αΐλων ιδεών, όπου πιστεύει ότι όταν μετέλθει ο άνθρωπος απελευθερώνεται.

Να σημειωθεί ότι οι ιδέες κατά τον Πλάτωνα, προϋπάρχουν, είναι προϋπόθεση, είναι αρχή σύμφωνα με την Αριστοτελική έννοια των αρχών (οι αρχές, είναι τα αξιώματα ή τα δόγματα πάνω στα οποία στηρίζεται η δημιουργία φιλοσοφικών θεωριών).

ΤΟ ΑΪΛΟ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

Μιλάμε με λέξεις και κάθε λέξη έχει και μία έννοια. Η έννοια είναι η παράσταση ή οι παραστάσεις του εγκεφάλου, που προκαλούνται με το άκουσμα ή το διάβασμα μιάς λέξης. Έτσι οι αισθήσεις (ακοή ή όραση), γίνονται οι αιτίες της συνείδησης των εννοιών που έχουν οι λέξεις, με τις παραστάσεις που προκαλούν. Και οι αφηρημένες έννοιες προκαλούν σύνθετες παραστάσεις στον εγκέφαλο.

Οι έννοιες που προκαλούν παραστάσεις στον υλικό εγκέφαλο, είναι άυλες, δεν έχουν χώρο και χρόνο, γιατί αν και επηρεάζονται από τους πολιτισμούς, παραμένουν διαχρονικές. Η λέξη «είναι», στην αρχαιότητα ήταν απαρέμφατο και την εξέλιξη του πολιτισμού έγινε ρήμα τρίτου προσώπου. Όμως η έννοια του απαρεμφάτου παραμένει διαχρονική, από τα έργα των αρχαίων συγγραφέων.

Η ιδέα, είναι λέξη που προέρχεται από τον αόριστο του ορώ (βλέπω) ίδον. Ίδον-ιδέα στην κυριολεξία είναι κάτι που είδαμε. Όμως οι παραστάσεις του εγκεφάλου που προκαλούνται από τις έννοιες, είναι κάτι που βλέπουμε με την φαντασία. Και επειδή τις παραστάσεις τις προκαλούν οι έννοιες, τότε και οι ιδέες είναι άυλες έννοιες.

Η ΠΡΟΥΠΙΑΡΞΗ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

Όπως αναφέρει ο Πλούταρχος ο Χαιρωνεύς, ο Πλάτων και ο Σωκράτης έθεσαν τρεις αρχές, τον Θεό, την Ύλη και την Ιδέα. Θεός, ύλη και ιδέα για τον Πλάτωνα και τον Σωκράτη, προϋπάρχουν, είναι αρχές για την κοσμοθεωρία τους. Οι ιδέες κατά τον Πλάτωνα αποτελούν ιδιαίτερο «κόσμο», τον κόσμο των ιδεών που είναι άχρονες.

Αλλά θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι τις ιδέες τις επινόησε ο Θεός. Ο άχρονος και άχωρος Θεός, επινοεί και συνεπώς εκπορεύει τις ιδέες, που σαν άυλες δεν υπόκεινται στον χρόνο και τον χώρο, δηλαδή επινοήθηκαν πριν την δημιουργία. Συνεπώς προϋπάρχουν, ο κόσμος των ιδεών προϋπάρχει της δημιουργίας του υλικού κόσμου, ακόμη και αυτός δημιουργήθηκε από το μηδέν.

Όμως αυτό είναι κάτι σημαδιακό. Είτε οι ιδέες προϋπάρχουν σύμφωνα με τον Πλάτωνα, είτε προϋπάρχουν σύμφωνα με την κοσμοθεωρία του Ηράκλειτου και δημιουργία του κόσμου από το μηδέν, η συνείδηση πλέον του Θεού, κυριαρχείται από τις ιδέες. Ο Θεός είναι εγκλωβισμένος στις ιδέες και με αυτές σκέφτεται και αυτές χρησιμοποιεί στην επινόηση της υπέρτατης θεωρίας και δημιουργίας του κόσμου. Ο Θεός είναι δέσμιος των ιδεών, είτε οι ιδέες είναι τόσες, όσες όλες οι έννοιες που προκαλούν οι γλώσσες των ανθρώπων, είτε είναι πολύ περισσότερες.

Η ΑΠΟΡΟΙΑ ΤΩΝ ΔΕΣΜΩΝ

Ο Θεός δέσμιος των ιδεών, θα δημιουργήσει τον κόσμο κάτω από το κράτος των περιορισμών που φέρουν. Και οι ιδέες υπάρχουν σε αντιθέσεις (καλό-κακό, ωραίο –άσχημο κλπ). Έτσι η δημιουργία θα είναι πεπερασμένη σε άπειρο χώρο, περιορισμένη στον χρόνο ο οποίος φωλιάζει μέσα στο άχρονο διηκεές του Θεού και των ιδεών, θα έχει αρχή και τέλος καθετί και το καλό και το κακό θα συνυπάρχουν.

Ακόμη και αν το κακό εισήλθε στις κοινωνίες με την πτώση του ανθρώπου, ακόμη και όποια και αν ήταν η πτώση και όποτε έγινε, το κακό φώλιαζε μέσα στον κόσμο των ιδεών, στο μη πραγματικότητα, πριν γίνει πραγματικότητα. Τα δεσμά του Θεού φέρουν και την δυστυχία και την ευτυχία.

ΤΑ ΔΕΣΜΑ ΣΤΗΝ ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ο λόρδος Kelvin, φυσικός, είπε ότι κατανοούμε ότι μπορούμε να μετρήσουμε. Έτσι μπορούμε να μετρήσουμε μία απόσταση σε μέτρα, τον χρόνο σε δευτερόλεπτα, το ηλεκτρικό ρεύμα σε Amperes, τη ηλεκτρική τάση σε volts, την ταχύτητα και την επιτάχυνση και άλλα φυσικά μεγέθη. Όμως οι μονάδες μέτρησης ονομάζονται, είναι ιδέες. Έστω και αν κάναμε λάθη στην επινόηση των φυσικών νόμων, τα μέτρα που επινοήσαμε είναι ιδέες και προϋπάρχουν. Προϋπάρχουν και όλα όσα στο μέλλον επινοήσουμε, μέτρα, έννοιες, ιδέες.

Στην κατανόηση της φύσης λοιπόν, περιοριζόμαστε με τους νόμους και τα μέτρα της που επινοήσαμε, με τις ιδέες που τα αντιπροσωπεύουν. Απόρροια αυτών των δεσμών, είναι συχνά η κατασκευή απόρων φυσικών θεωριών και λανθασμένων.

Δεμένοι στα δεσμά της ύλης, την κατανοούμε με όσες ιδέες φθάσαμε και όπως τις συμπλέκουμε στον σχηματισμό θεωριών. Με μία πεπερασμένη λογική, οι λογική μας στην σύμπλεξη ιδεών και σχηματισμό θεωριών, πολλές φορές μοιάζει σαν να φτιάχνουμε θεωρίες-επιστημονικά παραμύθια.

Δεν είναι ότι βρισκόμαστε κάτω από τα δεσμά των ιδεών, είναι και ότι είμαστε πεπερασμένοι χωρικά και χρονικά, είμαστε υλικοί και με περιορισμένες δυνατότητες. Και φτιάχνουμε θεωρίες ατελείς, κάτω από την δικτατορία των ιδεών, με τις οποίες σκεπτόμαστε.

Η ΤΕΛΟΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ο άνθρωπος κάτω από αυτά τα δεσμά, έχει περιθώρια τελειοποίησης. Κάτω από την δικτατορία των ιδεών που συνεπάγει και τα όρια της διανοητικής ικανότητάς μας, βρισκόμαστε στην ίδια ομπρέλα με αυτή του Θεού. Όλοι μας και ο Θεός, είμαστε κάτω από την επιβολή των ιδεών. Όμως ο Θεός είναι άχωρος και άχρονος, ενώ εμείς πεπερασμένοι.

Αλλά οι ιδέες είναι πεπερασμένες γιατί αντανακλούν ένα πεπερασμένο κόσμο και ενώ περιορίζουν τον Θεό, δίνουν τεράστιες δυνατότητες σε μας.

Η προσχώρηση του ανθρώπου σε οργανώσεις και η αποδοχή των θεωριών τους, κάνει τον άνθρωπο λίαν ατελή. Τις οργανώσεις κάποιος τις έφτιαξε, τα έθνη κάποιος ή κάποιες συνθήκες τα έφτιαξαν και οι θεωρίες που έφτιαξαν οι άνθρωποι σε αυτές τις οργανώσεις, εγκλωβίζουν την σκέψη και την δεσμεύουν. Ο άνθρωπος είναι δέσμιος των οργανώσεων, που δεσμεύουν την ελεύθερη σκέψη. Η κατανόησή μας για τον κόσμο, δεν περιορίζεται μόνο από την δικτατορία των ιδεών, αλλά και από τις οργανώσεις που υποτάσσουν τα μέλη τους και τα σύρουν πάνω σε πεπατημένες ιδέες. Η δικτατορία των ιδεών, το διακριτό και ασυνεχές που έχουν αυτές μεταξύ τους, επιβάλλουν την ύπαρξη οργανώσεων, όπου ο άνθρωπος πέρα από τα δεσμά των ιδεών, βρίσκεται και κάτω από τα ιδεολογικά δεσμά των οργανώσεων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο συγγραφέας αυτού του δοκιμίου, είναι εκτός από οποιαδήποτε οργάνωση και εκτός οποιασδήποτε ιδεολογικής επιρροής. Η μόνη φιλοσοφική επιρροή που δέχτηκε και αποδέχτηκε, είναι αυτή των παππούδων μας, αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων. Και τιμήθηκε να φτιάξει την κοσμοθεωρία του ΤΟ ΙΔΙΟΝ, που θα βρείτε στο παραπάνω site.